

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
"ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ"
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для написання курсової роботи з нормативної навчальної дисципліни
циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки

НАЦІОНАЛЬНІ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Галузь знань: 0305 Економіка та підприємництво
Напрямок(и) підготовки: 6.030501 Економічна теорія
Спеціалізація: Економічна теорія

Розглянуто на засіданні
кафедри "Економічної теорії
і держуправління"
протокол № від 2013 р.

Затверджено на засіданні
Навчально-видавничої ради ДонНТУ
протокол № від 2013 р.

Методичні рекомендації щодо виконання курсового проекту (роботи) з нормативної навчальної дисципліни циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки "Національні моделі економічних систем" для студентів денної форми навчання галузі знань 0305 Економіка та підприємництво напряму підготовки: 6.030501 "Економічна теорія" і спеціалізації: ЕТ / Укл. О.М. Вишневська. – Донецьк, ДонНТУ. – 2013. – 22 с. (рег. № 454 засідання Навчально-видавничої ради ДонНТУ, протокол № 6 від 18.12.13) (1,4 д.а.)

У методичних рекомендаціях викладено тематику курсових проектів (робіт), умови вибору варіанта для виконання курсового проекту (роботи), загальні вимоги до змісту та оформлення курсового проекту (роботи), правила оцінювання, типові помилки, список літератури для написання.

Укладач:

О.М. Вишневська, к. е. н., доцент

Відповідальний за випуск:

В.В. Усачова, к. е. н., професор

	С.
ЗМІСТ	
ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ	5
3. ПОРЯДОК НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
4. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
5. ГРАФІК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	12
ДОДАТКИ: ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ В КУРСОВІЙ РОБОТІ	17

ВСТУП

Формування світогляду студентів економічних спеціальностей та їхнє професійне зростання значною мірою визначаються навчальною дисципліною "Національні моделі економічних систем". Вивчення економіки і моделей економічного розвитку зарубіжних країн має важливе значення, як в системі економічної освіти, так і для вирішення актуальних проблем України. Це пов'язано з тим, що жодна країна світу вже не може успішно функціонувати в самоізоляції. В даний час реальність така, що торговельно-економічні стосунки між державами стають одним з вирішальних чинників стійкого зростання національного господарства. Нарешті, слід враховувати, що Україна, як молода за історичними мірками держава продовжує пошуки власної успішної моделі економічного розвитку, які можна полегшити, якщо вивчити особливості еволюції господарства інших держав, перш за все тих, які знаходяться в схожих умовах.

З урахуванням того, що сучасний світ структурований по геополітичних і господарських критеріях, кожній країні доводиться робити свій вибір шляхів і цілей стратегічного розвитку, шукати найкращих торговельно-економічних партнерів. Для того, щоб не помилитися в рішеннях, потрібно уважно вивчати економіку і моделі економічного розвитку зарубіжних країн, господарські стосунки між ними і все світове господарство в його складній і суперечливій цілісності.

Тому з ціллю поглиблення комплексу знань з сучасного стану моделей економічних систем країн світу і пошуку найбільш ефективної моделі для України пропонується курсова робота з дисципліни "Національні моделі економічних систем".

Методичні вказівки для написання курсової роботи складені для студентів напрям підготовки 6.030501 "Економічна теорія", денної форми навчання Донецького національного технічного університету. Вони розроблені на підставі "Навчальної програми нормативної навчальної дисципліни циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки "Національні моделі економічних систем".

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота – це самостійна дослідницька робота, що синтезує підсумок теоретичної і практичної підготовки в рамках курсу "Національні моделі економічних систем", є формою контролю набутих студентом в процесі навчання знань, умінь та навичок.

Тема і строки виконання курсової роботи визначаються і затверджуються кафедрою. Роботи, виконані не за своєю темою або подані пізніше вказаного терміну з неповажних причин, не приймаються

Керівник курсової роботи: затверджує план курсової роботи, перевіряє хід виконання курсової роботи та наприкінці рецензує виконану курсову роботу. У відповідності з графіком виконання курсової роботи студенти періодично зві-

тують про хід її виконання перед керівником роботи. Студент, який не виконав або не захистив курсову роботу до іспиту з регіональної економіки не допускається.

Студент має показати обсяги та фундаментальність знань, набутих при вивченні курсу, вміння самостійно аналізувати й досліджувати значний за обсягом науковий матеріал. Темі курсової роботи охоплює всі розділи програми курсу.

У процесі виконання курсової роботи студенти знайомляться з методичними вимогами щодо їх виконання та оформлення, набувають навичок, необхідних для виконання курсових робіт зі спеціальних дисциплін на старших курсах і під час дипломної роботи, а також умінь, які можуть бути використані в майбутній практичній роботі та наукових дослідженнях.

Основні етапи виконання курсової роботи:

- Вибір теми, її затвердження.
- Опрацювання літературних джерел.
- Складання плану роботи, подання його для ознайомлення науковому керівникові.
- Опрацювання літературних джерел та збір фактичного і статистичного матеріалу.
- Написання першого варіанту тексту, подання його для ознайомлення науковому керівникові.
- Усунення недоліків, написання остаточного варіанта тексту, оформлення курсової роботи.
- Подання роботи на кафедру на перевірку та рецензування.
- Захист курсової роботи.

2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Запропонована тематика курсових робіт охоплює важливіші проблеми, дослідження яких актуально, як з точки зору теорії, так і практики функціонування світової економіки. Рекомендовані теми дозволяють визначити фундаментальні принципи та перспективи розвитку моделей соціально-економічних систем країн світу.

№ п/п	Теми курсових проектів (робіт)
1	Особливості і сучасні проблеми англосаксонської економічної моделі
2	Відмітні риси і сучасні проблеми європейської економічної моделі
3	Гідності і недоліки середземноморської економічної моделі
4	Особливості і сучасний стан скандинавської моделі

5	Причини успіху та сучасні проблеми китайської економіки
6	"Полюсність" індійської економіки та особливості моделі Індії
7	Особливості латиноамериканського регіону та специфіка економічного розвитку його країн
8	Фактори успіху і проблеми колишніх соціалістичних країн
9	Фактори успіху і особливості моделі нових індустріальних країн Азії
10	Особливості розвитку країн "переселенського" капіталізму
11	Фактори успіху японської економічної моделі
12	Відмінні риси ісламської моделі економіки
13	Відмінні риси сучасної російської економічної моделі
14	Особливості найменш розвинутих країн світу і моделі їх розвитку
15	Вектори інтеграції України в світові економічні структури та їх вплив на модель розвитку України

3. ПОРЯДОК НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вимоги до змісту курсової роботи

Курсова робота виконується українською або російською мовою, обсягом 30-35 стандартних аркушів друкованого тексту, включаючи графічний матеріал та таблиці. Перевищення обсягу свідчить про невміння відбирати найбільш суттєвий, головний матеріал з теми та стисло його викладати.

Важливим етапом у роботі над обраною темою є ознайомлення студентів із необхідною літературою. При підборі літератури необхідно використовувати: список літератури, вказаний у методичних рекомендаціях, систематичні та предметні каталоги у бібліотеках; статті та матеріали, опубліковані у періодичних виданнях (газетах та журналах); статистичні щорічники; енциклопедії та довідники тощо; Інтернет-джерела.

Важливе значення має підбір і обробка статистичних даних. Статистичні показники повинні бути відносно новими (за останні 3-5 років), характеризувати предмет дослідження з різних сторін. Використовуючи найновіші статистичні дані, можна також наводити показники минулих років у динаміці для порів-

няння у тій частині роботи, де характеризуються етапи розвитку галузі або господарства території.

Зібраний цифровий матеріал необхідно надавати у вигляді таблиць, схем, діаграм, графіків. Особливу увагу слід приділити правильному оформленню і побудові приведених таблиць, графіків тощо. Вони повинні бути логічним продовженням викладених теоретичних положень і слугувати основою для відповідних висновків і пропозицій. Оформлення матеріалу наведено в додатках.

При написанні роботи слід обов'язково посилатися на джерела (літературу), з яких запозичені матеріали або окремі результати.

Матеріал, підібраний і систематизований відповідно до плану теми, необхідно викласти своїми словами, у простій та логічній формі, послідовно. Всі питання мають бути опрацьовані творчо, через власне бачення і з власними висновками та узагальненнями.

Розкривати зміст теми потрібно стисло, логічно й аргументовано, по суті поставлених питань, а не загальними фразами. У тексті не має бути протиріч, повторів, відхилень від основних питань, бездоказових тверджень.

Важливо правильно організувати самостійну роботу з підготовки до захисту: вивчити додаткову економічну літературу; проаналізувати конкретний фактичний матеріал; докладніше вивчити окремі питання теми і т. ін.

Вимоги до структури курсової роботи

Послідовність структурних елементів курсової роботи:

1. титульний лист;
2. реферат;
3. зміст;
4. вступ;
5. розділи основної частини;
6. висновки;
7. використана література;
8. додатки.

Титульний лист містить загальні відомості про місце виконання роботи, її автора, тему, консультанта. На титульному листі вказується назва міністерства та навчального закладу, факультету та кафедри, прізвище та група студента та прізвище та навчальний ступінь та звання керівника;

Реферат призначається для короткого ознайомлення зі змістом курсової роботи. В ньому вказується інформація про обсяг роботи, кількість таблиць, ілюстрацій та джерел використаної літератури, приводяться об'єкт, мета і завдання роботи, ключові слова великими літерами;

Зміст – це план роботи із зазначенням відповідних сторінок, з яких починається кожен структурний елемент. Його розміщують безпосередньо після реферату, починаючи з нової сторінки.

У *вступі* на 1,5-2 сторінках автор обґрунтовує значення даної теми та необхідність проведення дослідження. Далі подається загальна характеристика роботи в рекомендованій послідовності:

По-перше, *Актуальність теми*. Обґрунтовується актуальність і доцільність теми, що висвітлюється, важливо визначити ступінь її наукової розробленості, назвати вітчизняних та закордонних вчених, що займаються її вивченням, указати, які питання залишаються дискусійними і маловивченими.

По-друге, *Мета і завдання дослідження*. Формулюють мету роботи та завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

По-третє, *Об'єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Так, наприклад, в темі "Регіональні особливості чорної металургії України" об'єктом дослідження є чорна металургія України.

По-четверте, *Методи дослідження*. Подають перелік використаних методів галузевого і територіального аналізу.

По-п'яте, *Теоретичне і практичне значення роботи*.

Основна частина курсової роботи висвітлює головне питання теми. Вона складається з розділів (звичайно трьох) та підрозділів. Збільшувати число розділів не рекомендується, тому що це звичайно призводить до поверхневого викладення матеріалу. Усі вказані елементи повинні мати власний заголовок. Кожен розділ починається з нової сторінки.

Перший розділ повинен включати історико-економічні, географічні, цивілізаційні чинники становлення національної моделі країни (або групи країн).

Другий розділ треба присвятити аналізу існуючої моделі (гідності і недоліки) та статистичних даних стосовно основних показників функціонування економіки країни (чи груп країн): ВВП, ВВП на одну особу та інш. Статистичні дані по країні, чи групі країн слід використовувати не пізніші, ніж 2-3 роки, з теперішнього року, а також в динаміці. Необхідно приділити увагу тому, як описуєма модель справилася з наслідками світової фінансової кризи 2009 р.

В *третьому розділі* повинно зробити висновки стосовно життєздатності моделі та економіки країни (групи країн) та позитивним рисам моделі, які можливо було би використати для України.

Висновки – це завершальна частина роботи, яка в значній мірі визначає ґрунтовність роботи в цілому. Тут на 2-х сторінках у вигляді коротких тез необхідно сформулювати власні висновки і пропозиції, підсумки розглянутих питань курсової роботи, практичні результати дослідження і рекомендації щодо їх використання

Список літератури включає перелік використаної літератури, періодичних видань, статистичних та практичних матеріалів, Інтернет-джерел, на які в тексті обов'язково повинні бути посилання.

До складу *додатків* включаються інформаційні та ілюстративні матеріали, таблиці, матеріали, які становлять базу аналітичних досліджень за темою і які не ввійшли до основної частини роботи.

4. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується на ПК. Редактор – Microsoft Word. Розмір паперу – А4. Поля: зверху – 2 см; знизу – 2 см; зліва – 3 см, справа – 1 см. Шрифт – Times New Roman, 14 пт. Міжрядковий інтервал – одинарний.

Під час роботи треба дотримуватися рівномірності, чіткості, контрастності зображення впродовж всього документу. Помилки, описки, як виняток, допускається виправляти зафарбуванням білою фарбою і написанням нової інформації.

Заголовки структурних частин роботи: ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують великими літерами симетрично до тексту, а підрозділів – маленькими літерами з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовків не ставиться. Розділи і підрозділи нумерують арабськими літерами. Після номеру розділу і підрозділу крапка не ставиться.

Відстань між заголовком та підзаголовком і текстом складає 2 інтервали.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Підрозділи продовжуються на тій же сторінці.

Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам.

Нумерація здійснюється арабськими літерами у правому верхньому куті без крапки на кінці, додержуючись наскрізної нумерації впродовж всього тексту. Титульній аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер на ньому не проставляють. Номер починають ставити зі ЗМІСТу.

Ілюстрації (рисунок) та таблиці нумеруються згідно розділів і розміщуються після тексту, де вони згадуються (Рис. 1.1 означає перший рисунок першого розділу, Табл. 2.3 означає третю таблицю другого розділу). На всі повинні бути посилання. "Рис." підписується під рисунком, а "Таблиця" – над таблицею справа.

Якщо рисунок дуже великий, то допускається приводити його на початку наступної сторінки. Якщо таблиця виходить за межі формату сторінки, то на наступній пишуть "продовження таблиці 2.3" і продовжують з нумерацією стовбців арабськими літерами. Після назви таблиці або графіку може бути вказано джерело, з якого вони були взяті, чи "Розраховано по..." з вказанням джерел. Вище і нижче кожної таблиці чи рисунку має бути залишено один вільний рядок.

Для підтвердження власних аргументів необхідно використовувати посилання на джерело у квадратних скобках (наприклад, у роботах [2-6]). Цитування повинно бути повним без скорочення авторського тексту (наприклад, На думку А. Сміта, можливо виділити чотири принципи оподаткування: "....." [5, с. 345]). Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів.

Зразки оформлення титульного листа, реферату, змісту, вступу, висновків, розділів і підрозділів, таблиць, рисунків, формул, класифікацій, виносков, оформлення літератури наведено у Додатках.

5. ГРАФІК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

№	Вид роботи	Термін виконання (в тижнях учбового семестру)
1	Видача курсової роботи (проекту) та затвердження її теми	1-2
2	Виконання курсової роботи (проекту)	3-10
3	Оформлення пояснювальної записки	11-12
4	Представлення курсової роботи (проекту) викладачу для перевірки	13-14
5	Захист курсової роботи (проекту)	15-16

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

До захисту допускаються тільки роботи, що повністю задовольняють встановленим вимогам щодо змісту, структури та технічного оформлення.

Типові помилки студентів при написанні курсової роботи, які можуть негативно вплинути на підсумкову оцінку:

1. План роботи часто непродуманий, нелогічний, включає не всі основні питання теми, не відповідає зразку, який пропонується у методичних вказівках.

2. Зміст роботи викладається не самостійно, а шляхом комбінування уривків з різноманітних літературних джерел.

3. Виклад матеріалу не завжди відповідає планові, непослідовний, перевантажений відомостями, що не стосуються теми або мають другорядний характер. Питання плану в тексті не виділяються заголовками.

4. Використовується застарілі матеріали, без використання найновіших статистичних даних та періодичної літератури.

5. Описовий характер робіт, недостатнє застосування статистичних показників та відсутність їх аналізу в тексті.

6. Порушення співвідношення обсягів основних розділів теми. Захоплення історичними і технологічними процесами.

7. Граматичні помилки, неприйнятні скорочення слів.

8. Недбале оформлення роботи, відсутність полів, нумерації сторінок, посилань на літературні та статистичні джерела.

9. Довільне, без дотримання методичних вимог складання списку використаної літератури.

10. Неповнота і недбалість виконання графічної частини роботи: відсутність назв, умовних позначень, посилань на інформаційні джерела, використання сканованих рисунків і таблиць.

Курсова робота, що одержала позитивну оцінку, допускається до захисту, у процесі якого студент викладає головну ідею, мету й зміст роботи, аргументує висновки; відповідає на питання і зауваження, зроблені в письмовій рецензії або в ході співбесіди.

Система оцінювання курсової роботи передбачає стимулювання розвитку творчих здібностей студентів та запровадження здорової конкуренції між студентами у навчанні.

Оцінка курсової роботи проводиться за 100-бальною шкалою.

№	Вид роботи	Оцінка максимальна (бал)	Оцінка роботи (бал)
1	Виконання календарного графіка роботи	10	
2	Визначення предмета й об'єкта дослідження	7	
3	Формулювання мети і задач роботи	8	
4	Відповідність теоретичного розділу предмету і об'єкту роботи. Наявність обов'язкових елементів (опис предмета дослідження, методологія розрахунків, характеристика умов, в яких розвивається предмет дослідження тощо)	10	
5	Коректність розрахунків	15	
6	Наявність власних висновків, їх правильність (адекватність інтерпретації отриманих результатів)	20	
7	Логіка та аргументація тексту пояснювальної записки, стиль написання пояснювальної записки, наявність граматичних і стилістичних помилок	7	
8	Використання літератури, цитування, наявність посилань, їх коректність	7	
9	Відповідність розділу ВИСНОВКИ до розділу ВСТУП	7	
10	Оформлення тексту пояснювальної записки	9	
	Оцінка за 100-бальною шкалою	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	Е		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Вишневецкая Е. Н. Экономика и модели экономических систем стран мира: Учебное пособие. – Донецк, ДонНТУ, 2010. – 302 с.
2. Погорлецкий А.И. Экономика зарубежных стран: Учебник. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 492 с.
3. Економіка зарубіжних країн / Навчальний посібник / За ред Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 352 с.
4. Економіка зарубіжних країн / Підручник / За ред. А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 1998. - 416 с. (<http://economist.nm.ru/>)
5. Мировая экономика. Экономика зарубежных стран / под ред. В.П. Колесова и М.Н. Осьмовой. – М. Флинта, 2001. – 480 с.
6. Мировая экономика: Учебник / Под ред. проф. А.С. Булатова. – М.: Экономистъ, 2003. – 734 с.
7. Авдокушкин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учебник. – М.: Юристъ, 2001. – 368 с.
8. Безуглий В. В., Козинець С.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник. – К.: Видавничий центр "Академія", 2003. – 688 с.
9. Малкова И.В. Мировая экономика в вопросах и ответах: Учеб. пособие. – ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – 272 с.

Додаткова:

1. Иллюстрированная энциклопедия "Страны мира". – М.: ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2006. – 640 с., ил.
2. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. – К.: Либідь, 2002. – 470 с.
3. Ростов Е.Ф. Вся экономика планеты в цифрах и фактах: Справочник / Е.Ф. Ростов. – М.: ООО "Издательство АСТ". – 2004. – 575 с.
4. Шніцер М. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.; Основи, 1997. – 519 с.
5. История мировой экономики. Хозяйственные реформы 1920-1990 г.г.: Учеб. Пособие/ Под ред. Проф. А.Н.Марковой. – М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1995. – С.92-99.

6. Иллюстрированная энциклопедия "Страны мира". – М.: ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2006. – 640 с.
7. Ростов Е.Ф. Вся экономика планеты в цифрах и фактах: Справочник / Е.Ф. Ростов. – М.: ООО "Издательство АСТ". – 2004. – 575 с.
8. World Development Indicators Database. – www.worldbank.org.
9. Country Statistics, Charts, and Maps. – <http://www.indexmundi.com>.

Публікації в періодичних виданнях:

1. Авилова А. Италия: своеобразие Южноевропейского пути развития // МЭиМО. – 2001. - № 5. - С. 77-86.
2. Алексашенко С. Обвальное падение закончилось, кризис продолжается // Вопросы экономики. – 2009. – № 5. – С. 4-20.
3. Архипов В. Австралия в мировой экономике // МЭиМО. – 2001. - № 10. - С. 92-97.
4. Бацунова С. Швейцария как мировой финансовый центр // МЭиМО. – 2008. - №11. - С. 88-94.
5. Ближний Восток: реформы и традиции // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2007. – №5. – С. 24-32.
6. Болотин Б. Мировая экономика за 100 лет // МЭиМО. – 2001. – № 9. – С. 90-114.
7. Бурнаева Е. Финляндия: тенденция зарубежного инвестирования // МЭиМО. – 2007. - №7. - С. 30-39.
8. Волков А. Северные страны: первые годы нового тысячелетия // МЭиМО. – 2007. - №1. - С. 70-76.
9. Волобуев В. После "клинтономики": бюджетные ориентиры Дж. Буша-мл. // МЭиМО. – 2006. - №2. - С. 89-94.
10. Глобализация и развивающиеся страны // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2003. - № 10. - С. 3-17.
11. Гутник В. Германия // МЭиМО. – 2001. - № 8. - С. 79-88.
12. Десятилетие экономических реформ в Польше // Экономика и управление в зарубежных странах. - 2001. - № 2. - С. 23-42.
13. Европейская интеграция: экономические и политические аспекты // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2002. - № 8. - С. 3-18.
14. Европейская социальная модель // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2007. – №1. – С. 23-35.
15. Индия // МЭиМО. – 2002. - № 8. - С. 70-82.
16. Качество жизни в Канаде // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2008. – №1. – С. 13-24.
17. Кудров В. Модели и механизмы рыночной трансформации в странах ЦВЕ // МЭиМО. – 2006. - №8. - С. 10-21.
18. Кудров В. Экономика России в Европе и мире // МЭиМО. – 2007. - №5. - С. 45-57.
19. Леонтьева Е. Япония // МЭиМО. – 2001. - № 8. - С. 109-119.
20. Литва и Латвия проблемы прямых иностранных инвестиций // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2003. - № 8. - С.26-30.

21. Малышева Д. Демократизация постсоветского Востока: модели и реалии // МЭиМО. – 2004. - № 6. - С. 85-94.
22. Марцинкевич В., Кириченко Э. США // МЭиМО. – 2001. - №8. - С. 69-78.
23. Мексика // МЭиМО. – 2002. - № 8. - С. 83-94.
24. Место Европы в мировой экономике // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2003. - № 3. - С.26-40.
25. Мировая экономика в XX веке: потрясающие достижения и серьезные проблемы (Глава V доклада МВФ "Обзор мировой экономики") // МЭиМО. - 2001. - № 1. - С. 3-15.
26. Михеев В. Китай и Япония на фоне глобальных тенденций // МЭиМО. – 2007. - №4. - С. 50-60.
27. Модели развития мировой экономики // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2007. – №10. – С. 12-24 .
28. Новейшие тенденции развития китайской экономики // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2004. - № 11. - С. 21-31.
29. Оболенский В. Россия в международном разделении труда: вечный поставщик энергоресурсов? // МЭиМО. – 2004. - № 6. - С.71-84.
30. Обоснованный прогноз мирового развития // МЭиМО. – 2007. - №11. - С. 107-110.
31. Особенности экономической модели Италии // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2001. - № 9. - С. 3-16.
32. Островская Е. Трансформация социально-экономической модели Франции // МЭиМО. – 2007. - №4. - С. 40-49.
33. Островская Е. Франция // МЭиМО. – 2001. - № 8. - С. 89-97.
34. Перспективы развития американской экономики // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2006. – №12. – С. 20-32.
35. Погорельская С. Немецкое общество в процессе реформ // МЭиМО. – 2007. - №7. - С. 20-29.
36. Позитивные тенденции в немецкой экономике // Экономика и управление в зарубежных странах. - 2001. - № 3. - С. 14-19.
37. Польша // МЭиМО. – 2002. - № 8. - С.105-117.
38. Проблемы бедности в странах ЦВЕ и в России // МЭиМО. – 2005. - № 5. - С.71-78.
39. Проблемы развития югославской экономики // Экономика и управление в зарубежных странах. - 2002. - № 10. - С.18- 23.
40. Резникова О. Экономическое развитие государств Центральной Азии и Кавказа: роль внешних ресурсов // МЭиМО. – 2003. - № 4. - С. 87-96.
41. Роль Японии в Азиатско-Тихоокеанском регионе // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2003. - № 8. - С. 17-27.
42. Рост мирового неравенства в экономике: 1960-2005 годы // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2007. - №1. - С. 12-23.
43. Сапронова М. Арабский мир: новые векторы политического развития // МЭиМО. – 2008. - №12. – С. 91-101.
44. СНГ в современном мире // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2006. – №8. – С. 3-10.

45. Современное экономическое положение в Китае // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2001. - № 11. - С. 3-16.
46. Современные тенденции развития экономики в странах Латинской Америки // Экономика и управление в зарубежных странах. - 2004. - № 2. - С. 13-26.
47. Страны Юго-Восточной Европы в Переходный период // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2001. - № 1. - С. 25-31.
48. США и проблемы экономического лидерства в XXI веке // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2001. - № 7. - С. 11-20.
49. Тенденции в развитии экономики Великобритании // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2001. - № 3. - С. 3-8.
50. Терина В. Наркобизнес: новое лицо афганской трагедии // МЭиМО. – 2007. - №11. - С. 99-106.
51. Толорая Г. Корейский полуостров в поисках пути стабильности // МЭиМО. – 2008. - №1. - С. 45-56.
52. Уайт С., Лайт М., Лоуэнхардт Дж. Белоруссия, Молдавия, Украина: к востоку или к западу? // МЭиМО. – 2001. - № 7. - С. 59-67.
53. Федоровский А. Институциональные преобразования в Китае: предпосылки, особенности, перспективы // МЭиМО. – 2003. - № 4. - С. 77-86.
54. Федулова Н. Россия – СНГ: время собирать камни // МЭиМО. – 2006. - №1. - С. 104-111.
55. Финансовая ситуация в странах Латинской Америки // Экономика и управление в зарубежных странах. - 2001. - № 3. - С. 19-31.
56. Хесин Е. Великобритания // МЭиМО. – 2001. - № 8. - С. 98-108.
57. Хрищев Е. Пути развития экономики Молдовы в условиях глобализации // МЭиМО. – 2001. - № 10. - С. 108-113.
58. Хрусталева Н. Франция на исходе столетия: смена модели регулирования экономики // МЭиМО. – 2004. - № 6. - С. 61-70.
59. Шишков Ю. Глобализация – враг или союзник развивающихся стран? // МЭиМО. - 2003. - № 4. - С. 3-14.
60. Шишков Ю. Россия на развилке стратегических дорог // МЭиМО. – 2007. - №12. - С. 25-34.
61. Эволюция социально-экономической политики Франции // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2007. – №9. – С. 3-14.
62. Эволюция экономического развития Японии // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2001. - № 11. - С. 28-40.
63. Экономика Латинской Америки и политика развитых стран // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2002. - № 9. - С. 21-30.
64. Экономика Скандинавских стран // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2007. – №6. – С. 3-18.
65. Экономические модели для развивающихся рынков // Экономика и управление в зарубежных странах. - 2002. - №9. - С. 3-10.
66. Экономические показатели, перспективы и стратегические задачи стран Азиатско-Тихоокеанского региона // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2001. - № 11. - С. 16-28.
67. Экономические преобразования в Чешской республике // Экономика и

управление в зарубежных странах. – 2008. – №5. – С. 14-32.

68. Экономический рост стран Северной Европы // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2002. - № 10. - С. 3-13.

69. Экономическое развитие стран ЦВЕ // Экономика и управление в зарубежных странах. – 2006. – №11. – С. 37-51.

70. Эльянов Э. Развивающиеся страны в мировой экономике: тенденции и проблемы развития // МЭиМО. – 2007. - №2. - С. 3-15.

71. Яковлев А. Саудовская Аравия: достижения и противоречия реформ // МЭиМО. - 2001. - №1. - С. 97-104.

72. Япония // МЭиМО. – 2002. - № 8. – С. 49-60.

ДОДАТКИ: ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ В КУРСОВІЙ РОБОТІ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ

(повне найменування вищого навчального закладу)

КАФЕДРА "ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ І ДЕРЖУПРАВЛІННЯ"

(повна назва кафедри, циклової комісії)

КУРСОВИЙ ПРОЕКТ (РОБОТА)

3

(назва дисципліни)

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки _____
спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала

Кількість балів: _____ Оцінка:
ECTS _____

Донецьк - 20 __рік

РЕФЕРАТ

Курсова робота: 30 с., 5 табл., 29 джерел

Об'єкт дослідження: принципи побудови та особливості функціонування податкових систем України та інших європейських країн

Мета роботи: політекономічне обґрунтування принципів побудови і шляхів реформування податкової системи України

Методи дослідження: аналіз та синтез, еволюційний підхід, статистичні методи

В курсовій роботі проведено подальший розвиток теоретичних і науково-методичних положень, що визначають шляхи удосконалення податкової системи України на основі використання адаптованих до умов економічних трансформацій принципів оподаткування. Використання розроблених принципів оподаткування і пропозицій по реформуванню податкової системи сприятиме підвищенню обґрунтованості й ефективності податкової політики України.

ПОДАТКИ, ОПОДАТКУВАННЯ, ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА, ПРИНЦИПИ ОПОДАТКУВАННЯ, ФУНКЦІЇ ПОДАТКІВ, ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ, ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ, АКЦИЗИ, СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ, ПОДАТКОВИЙ ТЯГАРЬ

ЗМІСТ

ВСТУП	С. 3
РОЗДІЛ 1 ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У РЕГІОНІ.....	7
1.1 Інвестиції як економічна категорія.....	7
1.2 Інвестиційні процеси як об'єкт державного регулювання.....	12
1.3 Методи та інструменти державного регулювання інвестиційних про- цесів.....	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В РЕГІОНІ ...	17
2.1 Досвід державного регулювання інвестицій в розвинутих країнах.....	17
2.2 Стан інвестиційного розвитку України	19
2.3 Донецька область як об'єкт інвестиційних процесів.....	21
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ШЛЯХІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮ- ВАННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В РЕГІОН	24
3.1 Інвестиційний механізм в межах державної інвестиційної політики.....	27
3.2 Державне регулювання організаційно-економічного механізму залу- чення інвестицій в регіон.....	30
ВИСНОВКИ.....	33
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	35
ДОДАТКИ.....	37

РОЗДІЛ 1 ІСТОРІКО-КОНОМІЧНІ, ГЕОГРАФІЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЧИННИКИ СТАНОВЛЕННЯ ФРАНЦУЗСЬКОЇ МОДЕЛІ КОНОМІКИ

1.1 Загальні відомості і історичні особливості розвитку Франції.

Французька республіка – одна з провідних країн світу, член G8, ЄС, НАТО, ОЕСР. Столиця – Париж. За формою правління – президентсько-парламентська республіка. Ділиться на 96 департаментів, в числі яких є і "заморські" (Гваделупа, Гвіана, Мартиніка і так далі). Основні показники Франції приведені в табл 1.1.

Таблиця 1.1.

Основні показники Франції в 2011 р. [7].

Країна (столиця)	Територія тис. км ²	Населення млн. осіб.	ВВП млрд. дол.	ВВП на душу населення тис. дол.
Франція (Париж)	552	64	2067	33,1

Чисельність населення складає 64 млн. чоловік. Це друге місце в Західній Європі. За офіційною статистикою – більше 90% французів (більшість сповідає католицизм), але за неофіційними даними – майже 20% в даний час складають вихідці з арабських країн [4, с. 513].

Франція належить до країн, які впродовж всієї історії свого розвитку грали провідну роль в міжнародних економічних відносинах.

У середньовіччі Франція була однією наймогутнішою державою Європи. XVII століття було періодом розквіту французької монархії. Король Людовик XIII і кардинал Ришельє перетворили французьку феодальну монархію в абсолютну монархію [6, с. 62].

Зразки оформлення класифікацій:

Группа наименее развитых стран имеет следующие особенности.

1. Институциональная среда, неблагоприятная для устойчивого экономического прогресса.

2. Самые низкие в мире показатели среднедушевого дохода – около 1 долл. в день.

3. Несовершенная структура экономики.

В Маастрихтском договоре были закреплены основные принципы организации объединенной Европы:

(1) принцип единого гражданства;

(2) приверженность единой политике в области образования, культуры и здравоохранения, а также согласованной региональной и природоохранной политике;

(3) основные права граждан ЕС;

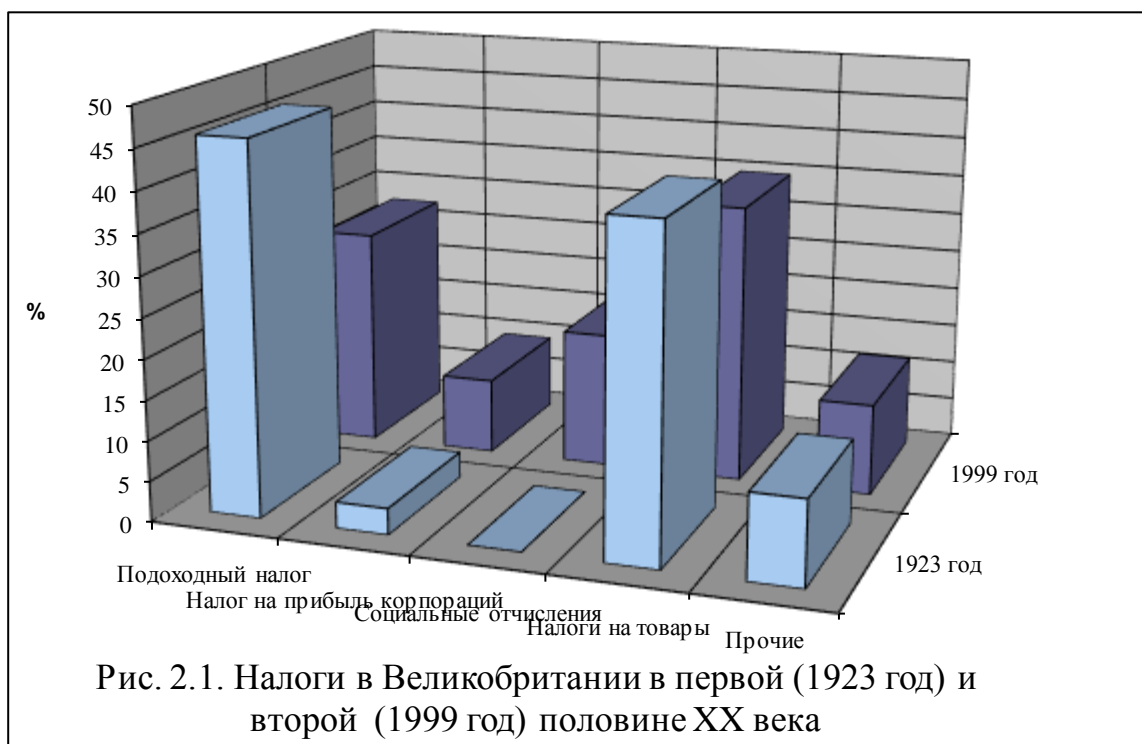
(4) требования к странам, претендующим на участие в этом проекте:

- уровень государственного долга, не превосходящий 60% ВВП;
- бюджетный дефицит не более 3% ВВП;
- инфляция, не более чем на 1,5% превосходящая среднее значение для трёх стран с наименьшим её показателем.

2.2 Модель налогов как принудительных взносов: принцип платежеспособности

Этот критерий впоследствии стал широко применяться в советской финансовой науке, которая не признавала в качестве налогов платежи в бюджет предприятий, основанных на государственной форме собственности.¹

Именно в это время в развитых странах стали использоваться наиболее совершенные формы налогообложения, которые применяются и по настоящее время (рис. 2.1).

¹ В советской экономической энциклопедии, например, отмечается, что "... используемые в некоторых социалистических странах налоги с предприятий и организаций государственного (общенародного) сектора хозяйства, например налог с оборота, имеют лишь внешнюю форму налогового платежа, а по своему экономическому содержанию выступают как формы распределения чистого дохода государством, при котором не происходит смены формы собственности" [130, с. 21].

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України "Про адміністративно-територіальний устрій України"(зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Шніцер М. Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.; Основи, 1997. – 519 с.
3. Вишневская Е. Н. Экономика и модели экономических систем стран мира: Учебное пособие. – Донецк, ДонНТУ, 2010. – 302 с.
4. Економіка зарубіжних країн / Підручник / За ред. А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 1998. - 416 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.economist.nm.ru
5. Иллюстрированная энциклопедия "Страны мира". – М.: ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2006. – 640 с.
6. Ростов Е.Ф. Вся экономика планеты в цифрах и фактах: Справочник / Е.Ф. Ростов. – М.: ООО "Издательство АСТ". – 2004. – 575 с.
7. Хрусталева Н. Франция на исходе столетия: смена модели регулирования экономики // МЭиМО. – 2004. – № 6. – С. 61-70.
8. Статистичний щорічник України за 2012 рік / Держкомстат України. – К.: Техніка, 2013. – 644 с.
9. Жеребних А.М. Щодо податкових регуляторів в роботі окремих підприємств легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області // Финансы, учет, банки. Сборник научных трудов. Выпуск 8. Часть 1 / Под общ. ред. П.В. Егорова. – Донецк: ДонНУ, 2002. – С. 40-44.
10. Луніна І.О. Податкова система держави: теорія та практика становлення. Дис. д-ра економ. наук. – Київ, 2002. – 464 с.
11. Zimmerman H. Experience with German fiscal federalism: how to preserve the decentral content? // Fiscal Federalism in the European Union. – New York, London: Routledge. – P. 162-176.
12. Buchanan James M., Musgrave Richard A. Public Finance and Public Choice: Two Contrasting Vision of the State. – Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 1999. – 272 p.
13. World Development Indicators Database. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.worldbank.org.
14. Country Statistics, Charts, and Maps. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.indexmundi.com>.